

Pello

Hyvinvointikertomus 2021

Pellon kunta

JOHDANTO

Terveydenhuoltolaki (1326/2010) ja kuntalaki (410/2015) velvoittavat kuntia huomioimaan terveys- ja hyvinvointinäkökohdat kunnan kaikissa toiminnoissa. Kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos (THL) seuraa terveydenhuoltolain toteutusta. Aluehallintovirastot sekä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) vastaavat terveydenhuoltolain valvonnasta.

Sähköinen hyvinvointikertomus on kuntajohtamisen työväline. Se toimii kunnan strategiatyön, toiminnan ja talouden suunnittelun ja poliittisen päätöksenteon yhtenä perustana. Käytännössä hyvinvointikertomus on ymmärrettävään muotoon kirjoitettu tiivis asiakirja, joka valmistellaan kunnan johtoryhmän ja eri hallinnonalojen asiantuntijoiden yhteistyönä.

Pellon kunnan vuosittainen raportti 2021 on tehty *Sähköinen hyvinvointikertomus* – työvälineen avulla, ja sitä hallinnoi FCG Konsultointi Oy. Hyvinvoinnin kartoittamisessa on hyödynnetty sähköiseen hyvinvointikertomukseen sisältyviä indikaattoreita sekä muita hyvinvointia kuvaavia indikaattoreita. Verrokkikuntina ovat Ylitornio ja Kolari sekä Lappi ja koko maa.

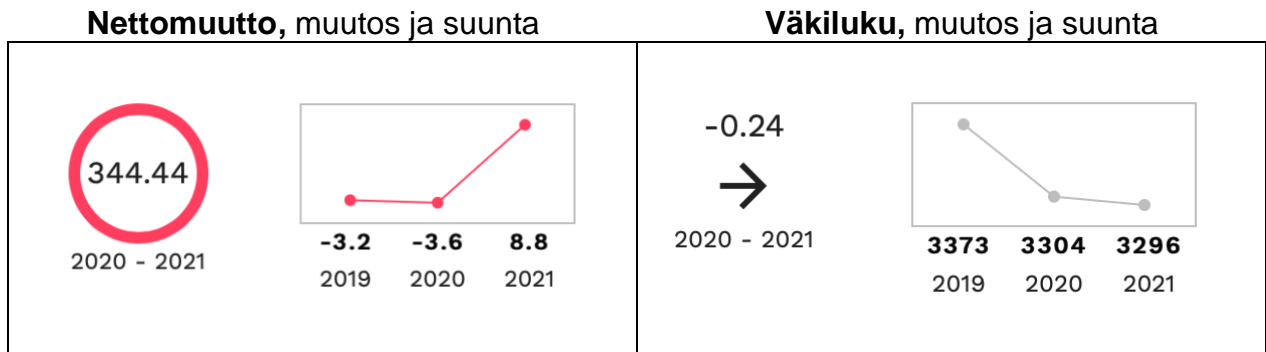
Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen johtoryhmä 2021:

- Pirjo Mantere, puheenjohtaja
- Janne Tolvanen, sihteeri
- Ninja Pekkala, liikunnanohjaaja
- Maarit Kinsendi, suuhygienisti
- Henna Rundgren, fysioterapeutti
- Piia Kilpeläinen-Tuoma, rehtori
- Tarja Jalava, koulukuraattori/etsivä nuorisotyöntekijä
- Esa Kassinen, tekninen johtaja
- Kullervo Linna, sosiaali-ohjaaja
- Tanja Matinlompola, kunnanhallituksen edustaja

TALOUS JA ELINVOIMA

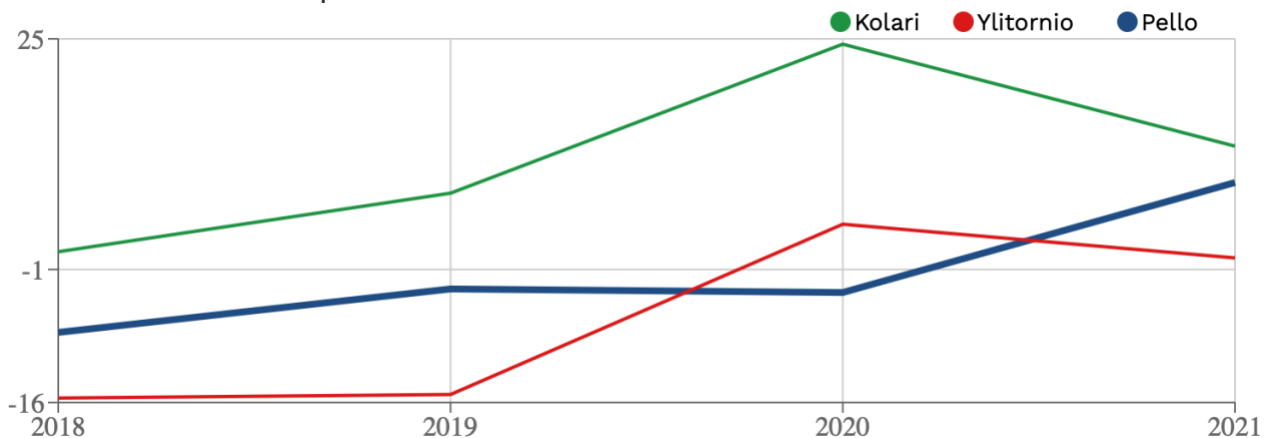
Pellon väestö

Pellossa oli vuonna 2021 vakituisesti asuvia **3296** (vrt. Kolari 3989, Ylitornio 3830). Väestöön kuuluvat myös ne henkilöt, joilla väestötietojärjestelmän mukaan on kotipaikka Suomessa, kuuluvat väestöön kansalaisuudestaan riippumatta, samoin tilapäisesti ulkomailla asuvat.

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

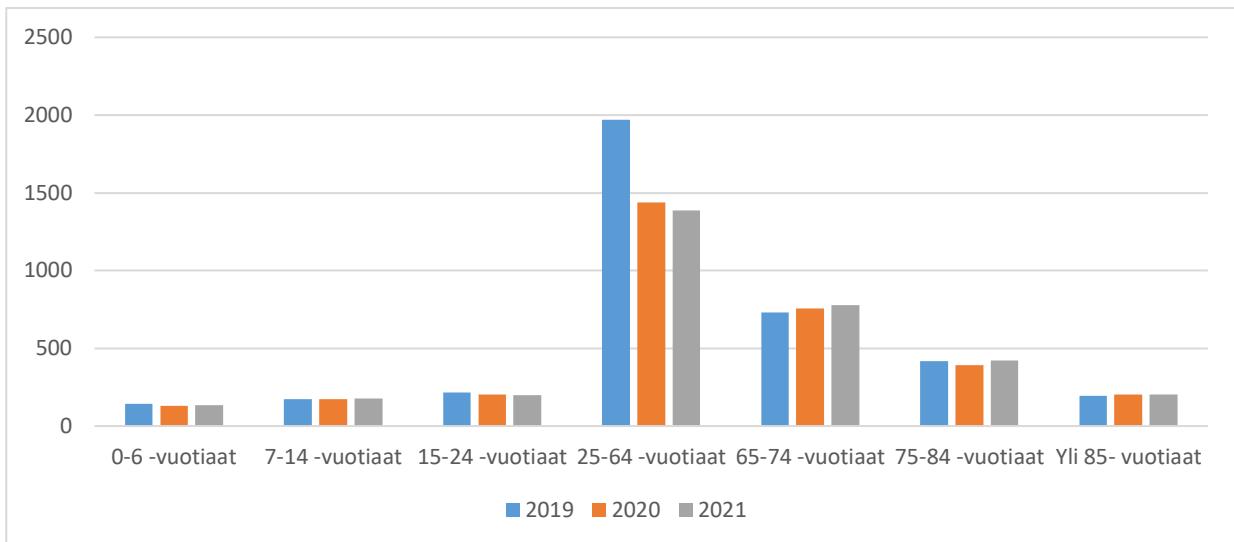
Nettomuutto (tulomuuton ja kunnan lähtömuuton erotus) oli vuonna 2021 **8.8**. Huolimatta siitä, että kokonaisväkiluku on laskenut (kuolema/syntymä), on ihmisiä muuttanut alueelle enemmän kuin alueelta on muuttanut pois. Myös vertailu lähikuntien kanssa osoittaa Pellon positiivisen muuttoliikkeen.

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Väestörakenne ja ikäryhmien osuus väestössä (lukumäärä)

Pellon väestörakenne on pysynyt edellisvuoteen verrattuna samantyyppisenä. Suurin, joskin edelleen hieman laskeva, ikäryhmä on 25-64-vuotiaat. Kasvua on tapahtunut yli 65-vuotiaiden ikäryhmissä. Alle 15-vuotiaiden ryhmä on kasvanut viime vuodesta yhden prosentin verran (9.4 % väestöstä).

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Asukasrakenne ja keski-ikä alueittain 2018–2020 (vuoden 2021 tietoja ei ole saatavilla)

Alue	2020	2019	2018	Keski-ikä
Juoksenki	189	194	200	63
Turtola	251	263	267	51
Pello keskus	2104	2145	2165	54
Naamijoki	33	33	37	55
Jarhoinen	39	41	43	47
Orajärvi	109	108	101	53
Konttajärvi	91	96	102	58
Lankojärvi	158	164	167	55
Sirkkakoski	97	99	102	60
Lampsijärvi	81	82	86	57
Rattosjärvi	52	45	43	54
Ruuhivaara	63	65	81	56

(Lähde: Tilastokeskus/Paavo)

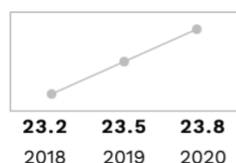
Asukasmäärä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna Rattosjärvellä ja Orajärvellä.

Käytettävissä olevat tulot 2019–2020 (vuoden 2021 tietoja ei saatavilla)

Muutos

1.28
→
2019 - 2020

Suunta

Vertailu

(Lähde: THL / Tilastokeskus)

Käytettävissä olevat tulot ovat kasvaneet.

Demografinen huoltosuhde

Demografinen huoltosuhde ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65-vuotta täyttänyttä on sataa 15–64-vuotiasta (työikäistä) kohti.

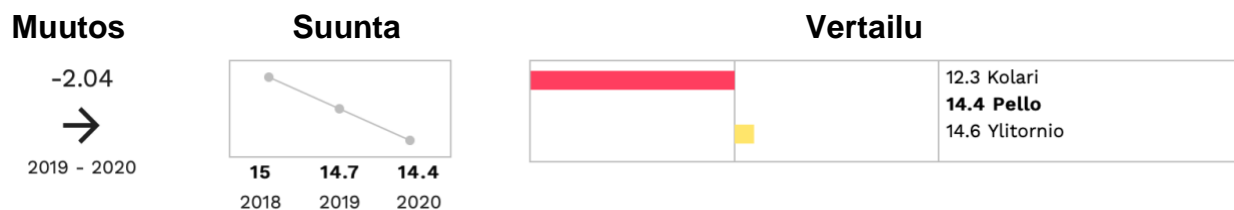

(Lähde: THL / Tilastokeskus)

Huoltosuhde on kasvanut. Sataa työikäistä kohti on **108,1** alle 15- ja yli 65-vuotiasta. Vertailussa muiden lähikuntien kanssa huoltosuhde on suurin Pellossa.

Kunnan yleinen pienituloisuusaste 2019–2020 (vuoden 2021 tietoja ei ole käytössä)

Pienituloisuusaste (köyhyysriski) kuvaa ns. pienituloisuusrajan alapuolelle jäävän väestön osuutta koko väestöstä.

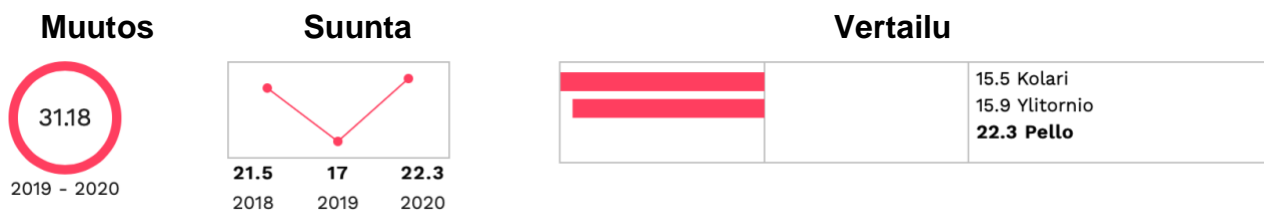

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Kunnan yleinen pienituloisuusaste on laskenut.

Lasten pienituloisuusaste 2018–2020 (vuoden 2021 tietoja ei ole käytössä)

Lasten pienituloisuusaste (lapsiköyhyys) kuvaa pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien alle 18-vuotiaiden osuutta kaikista alle 18-vuotiaista.

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Lasten pienituloisuusaste on noussut.

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

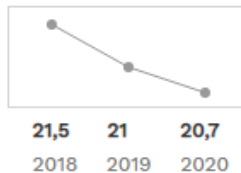
Lapsiperheiden osuus perheistä (%) (vuoden 2021 tietoja ei ole käytössä)

Lapsiperheiksi luokitellaan perheet, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia. Perheen muodostavat yhdessä asuvat avio- tai avoliitossa olevat henkilöt ja heidän lapsensa, jompikumpi vanhemmista lapsineen sekä avio- ja avopuolisot ilman lapsia. (Lähde: THL)

Muutos

Suunta

Vertailu

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

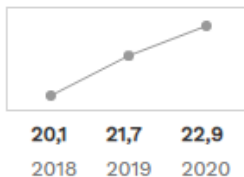
Lapsiperheiden osuus on Pellossa edelleen laskenut.

Yhden vanhemman perheiden osuus % lapsiperheistä (vuoden 2021 tietoja ei ole käytössä)

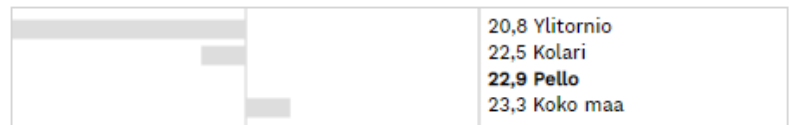
Muutos

Suunta

Vertailu

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

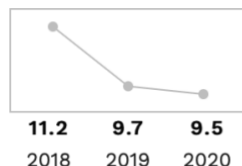
Yhden vanhemman perheiden osuus lapsiperheistä on edelleen kasvanut.

Toimeentulotukea saaneiden lapsiperheiden osuus lapsiperheistä (vuoden 2021 tietoja ei saatavilla)

Muutos

Suunta

Vertailu

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Toimeentuloa saaneiden lapsiperheiden osuus on edelleen laskenut edellisvuodesta.

Ahtaasti asuvat asuntokunnat % kaikista asuntokunnista

Asunto on ahtaasti asuttu, jos siinä asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiötä ei lasketa huonelukuun (määritelmä vuodesta 1990 lähtien).

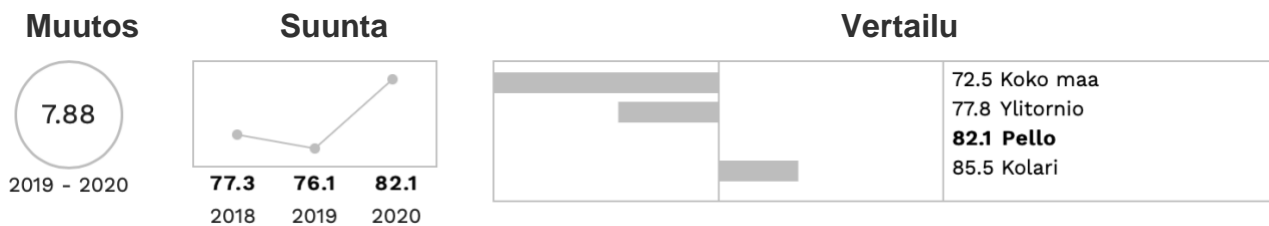

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Ahtaasti asuvien asuntokuntien määrä on edelleen laskenut.

Varhaiskasvatukseen osallistuneiden osuus (vuoden 2021 tietoja ei ole käytössä)

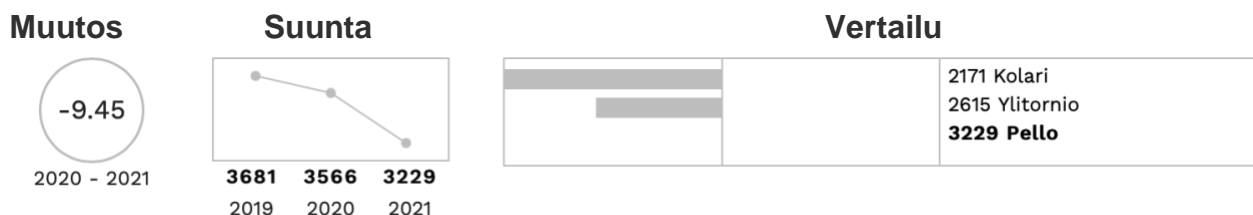
Indikaattorin lukuihin eivät sisälly varhaiskasvatuksen palveluseteleitä käyttäneet lapset eivätkä lapset, jotka ovat saaneet Kelan yksityisen hoidon tukea.

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Varhaiskasvatukseen osallistuneiden osuus on kasvanut.

Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit

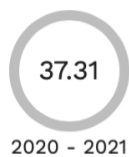
(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Lastenneuvolan käyntimäärät ovat laskeneet. Pellossa käyntejä on kuitenkin huomattavan paljon enemmän kuin vertailukunnissa.

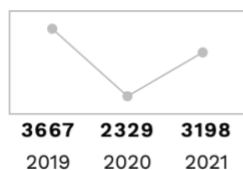
Perusterveydenhuollon kouluterveydenhuollon käynnit / 1 000 7–18-vuotiasta

Kouluterveydenhuolto on peruskoululaisille ja heidän perheilleen suunnattu lakisääteinen terveysterveysto, joka on saatavilla koulupäivien aikana koululla tai sen välittömästä läheisyydestä.

Muutos

Suunta

Vertailu

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

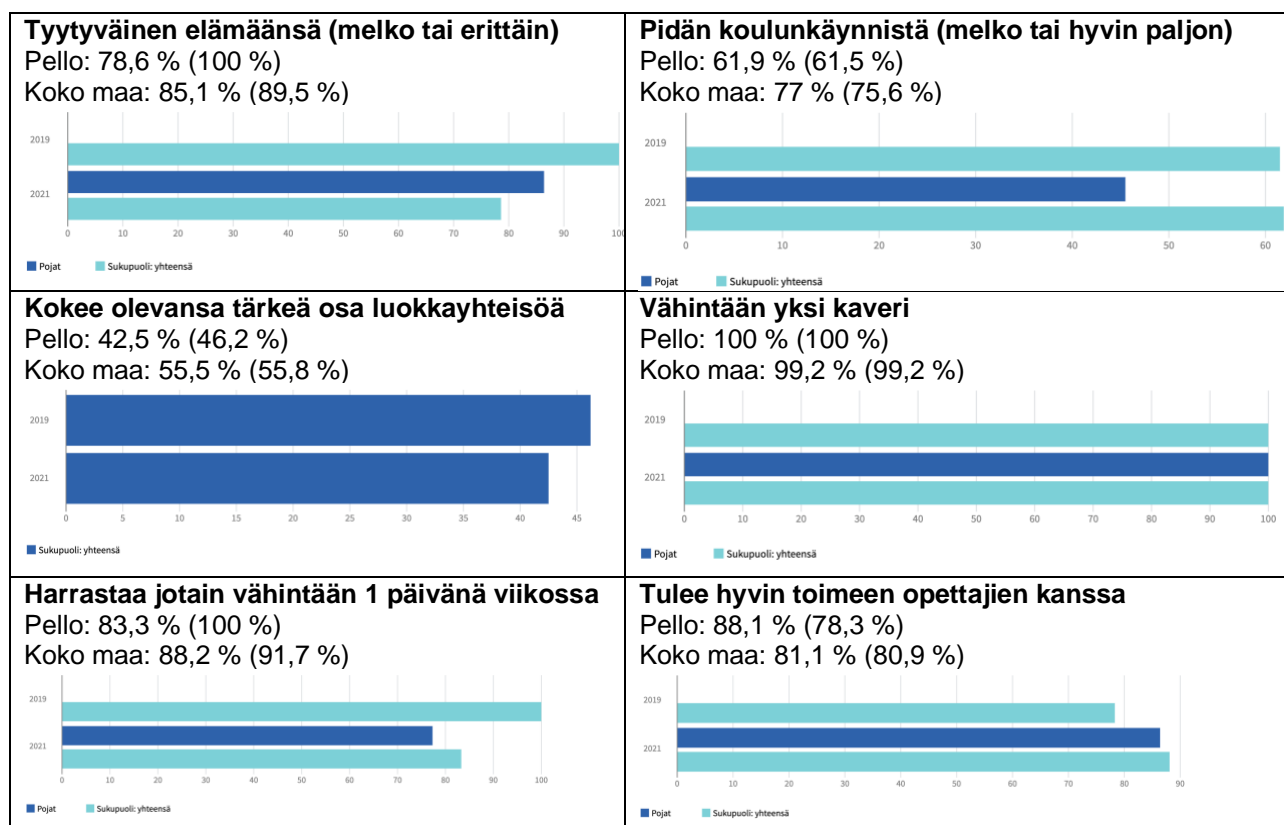
Perusterveydenhuollon kouluterveydenhuollon käyntien määrä ovat kasvanut.

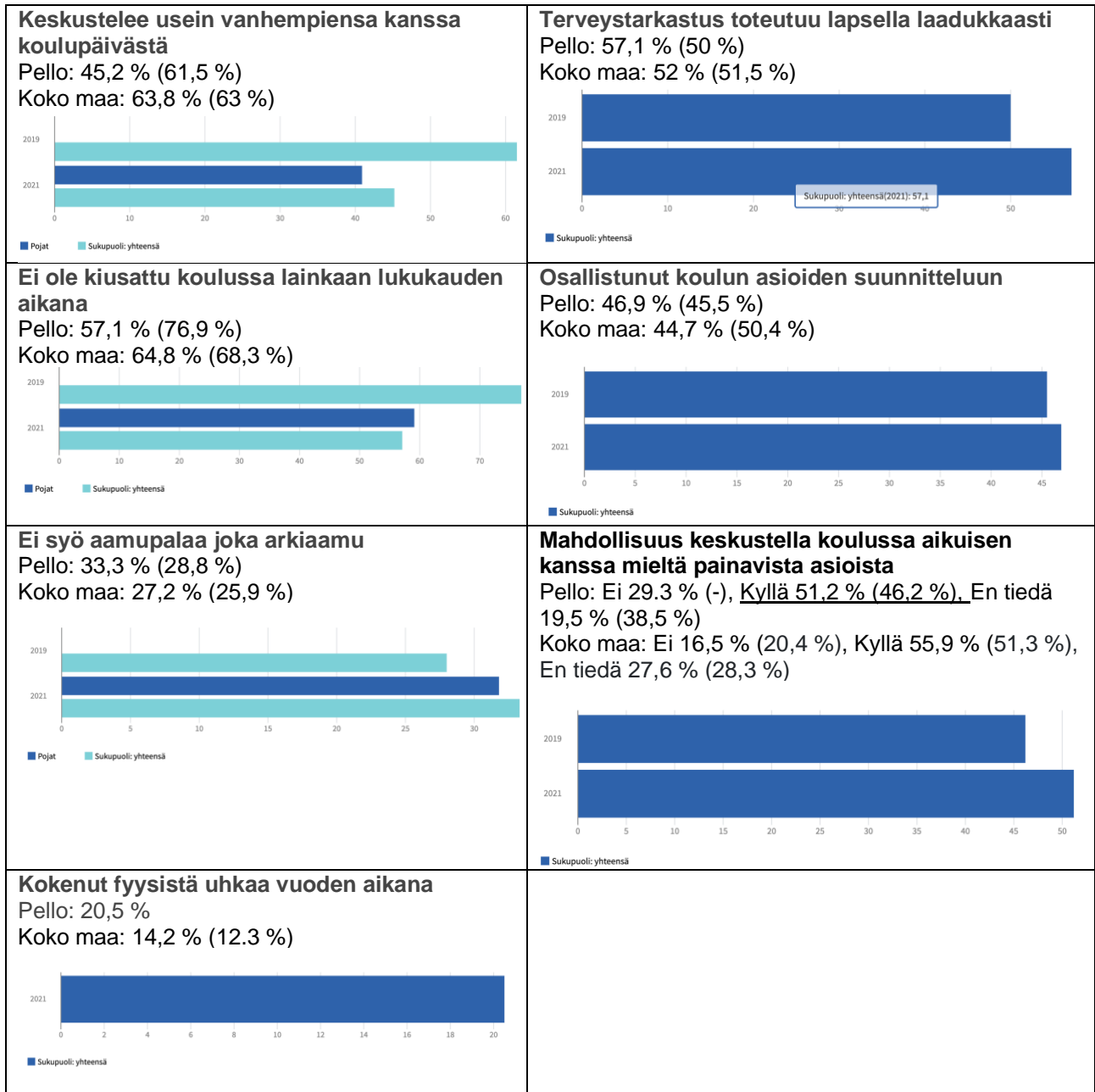
Kouluterveyskysely

Kouluterveyskyselyn tiedonkeruu toteutetaan joka toinen vuosi. Vuonna 2021 tietoja kerättiin 4.–5. -luokilta ja 8.–9. -luokilta. Lisätietoa: [Kouluterveyskysely 2021](#)

4.–5.-luokat (poimintoja, suluissa vuoden 2019 tulos)

Vastaajamäärät 42 (2021), 26 (2019).

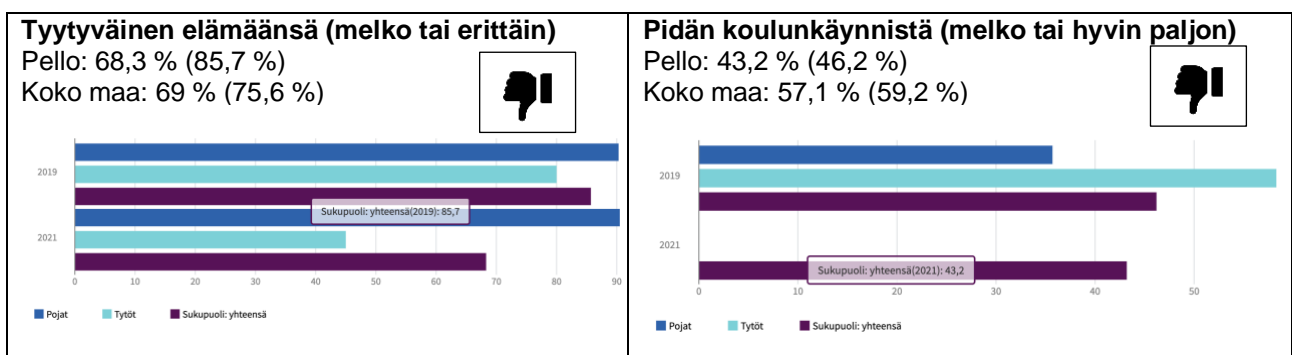

(Lähde: Kouluterveyskysely)

8.–9.-luokat (poimintoja, suluissa vuoden 2019 tulos)

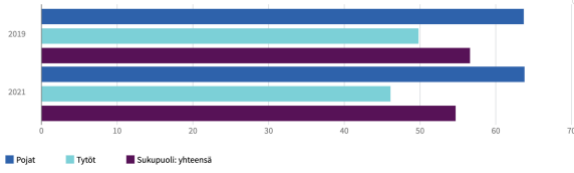
Vastaajamäärät 42 (2021), 56 (2019).

Kokee olevansa tärkeä osa luokkayhteisöä

Pello: 52,4 % (61,8 %)

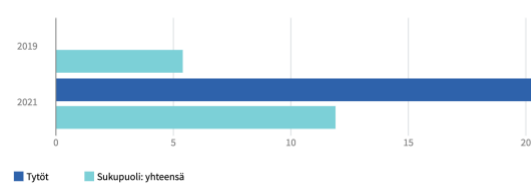
Koko maa: 54,7 % (56,6 %)

Ei yhtään läheistä ystävää

Pello: 11,9 % (5,4 %)

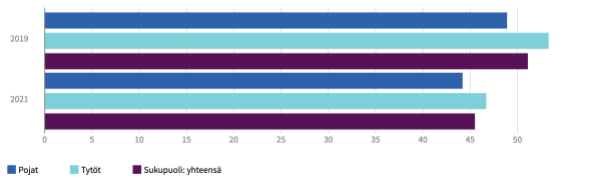
Koko maa: 7,8 % (7 %)

Harrastaa liikuntaa omatoimisesti vapaa-ajalla vähintään viikoittain

Pello: 20 % (39,6 %)

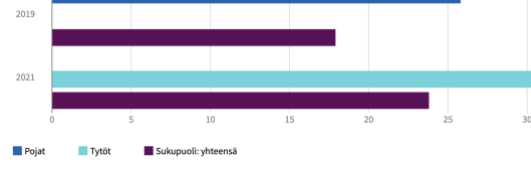
Koko maa: 45,5 % (51,1 %)

Kokee terveydentilansa kesinkertaiseksi tai huonoksi

Pello: 23,8 % (17,9 %)

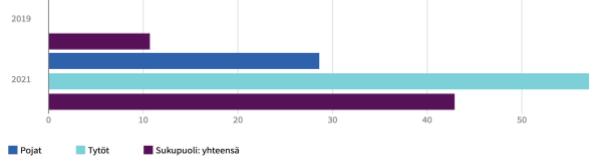
Koko maa: 7,8 % (7 %)

Ei syö koululounasta päivittäin

Pello: 42,9 % (10,7 %)

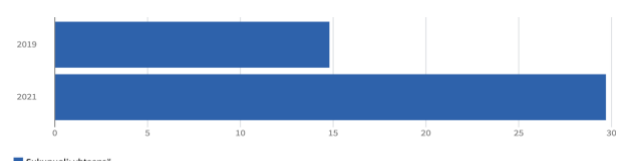
Koko maa: 34,3 % (36,4 %)

Ylipainoisuus

Pello: 29,7 % (14,8 %)

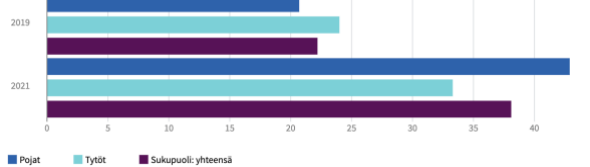
Koko maa: 18 % (16,9 %)

Vähintään tunnin päivässä liikkuvat

Pello: 38,1 % (22,2 %)

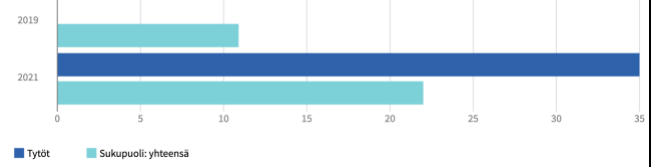
Koko maa: 24,3 % (21,9 %)

Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana

Pello: 22 % (10,9 %)

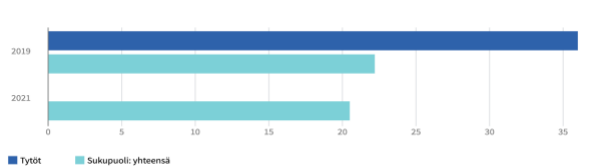
Koko maa: 14,4 % (14,1 %)

Riittämättömyyden tunne opiskelijana

Pello: 20,5 % (22,2 %)

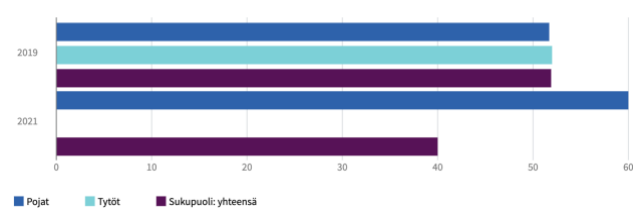
Koko maa: 25,8 % (27,9 %)

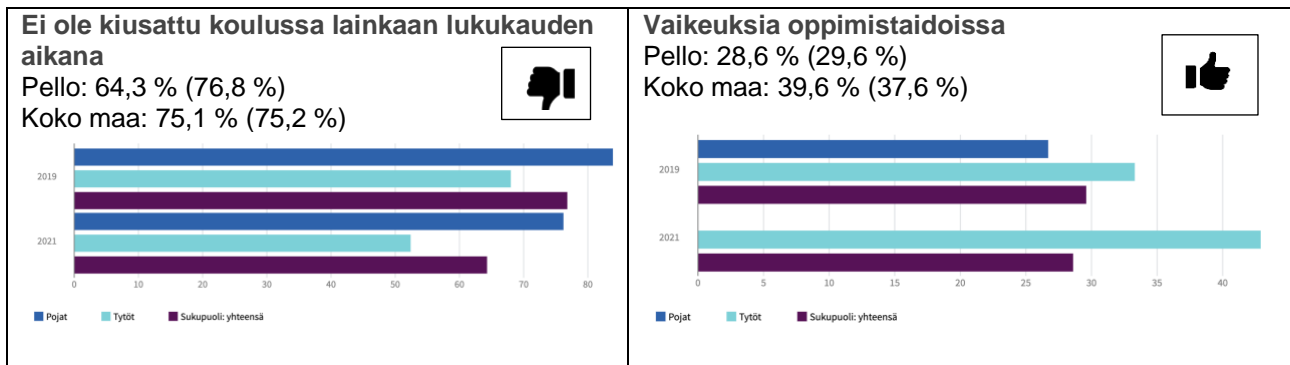

Mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista

Pello: 40 % (51,9 %)

Koko maa: 44,7 % (43,1 %)

(Lähde: Kouluterveyskysely)

Lukiolaiset, 1.–2.-luokkalaiset (paimintoja)

Koska Pellon lukiossa on 10–19 vastaajaa, tuotetaan sanallinen tulkinta kouluterveyskyselyn ydintietosisällöstä vertailtuna lähialueeseen (Lappi).

Tuloksista merkittävästi harvinaisempaa verrattuna lähialueeseen:

- Pitää koulunkäynnistä

Tuloksista jonkin verran yleisempää verrattuna lähialueeseen:

- Nukkuu arkisin alle 8 tuntia
- Koulu-uupumus
- Käynyt kouluterveydenhuoltajalla muuten kuin terveystarkastuksessa lukuvuoden aikana
- Hampaiden harjaus harvemmin kuin kahdesti päivässä
- Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus
- Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi
- Tarvitsee halvempia ehkäisymenetelmiä

Tuloksista jonkin verran harvinaisempaa verrattuna lähialueeseen:

- Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä
- Opettajalta saatu välittävä ja oikeudenmukainen kohtelu
- Mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista

Muut tulokset eivät poikkea vertailussa lähialueeseen.

(Lähde: Kouluterveyskysely)

NUORET JA NUORET AIKUISET

Nuorten ja nuorten aikuisten osuus väestöstä (16–24-vuotiaat)

Muutos

2020 - 2021

Suunta

5.4 2019 5.2 2020 5.5 2021

Vertailu

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Nuorten ja nuorten aikuisten osuus väestöstä on kasvanut. Pellossa oli vuonna 2021 588 0–28-vuotiasta (17.8 % väestöstä), Kolarissa 1025 ja Ylitornioilla 774.

Käyttömenot nuorta kohden Pellossa oli 209 € (vuonna 2020 käyttömenot olivat 233 €.
(Lähde: Nuorisotilastot)

Lisätietoa: <https://nuorisotilastot.fi/101/visualisoinnit/kuntien-nuorisotyö/>

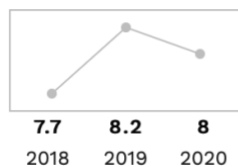
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (vuoden 2021 tietoja ei ole käytössä)

Koulutuksen ulkopuolelle jääneillä tarkoitetaan henkilöitä, jotka ko. vuonna eivät ole opiskelijoita, tai joilla ei ole tutkintokoodia eli ei perusasteen jälkeistä koulutusta.

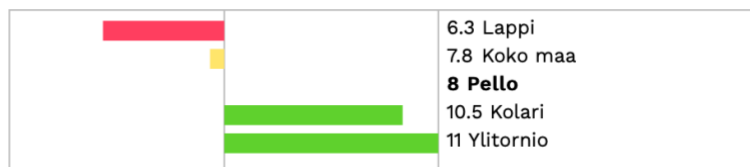
Muutos

-2.44
→
2019 - 2020

Suunta

Vertailu

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

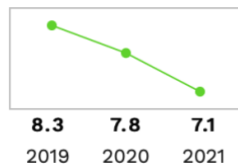
Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorien määrä on hieman laskenut.

Nuorisotyöttömien määrä % 18–24-vuotiaasta työvoimasta

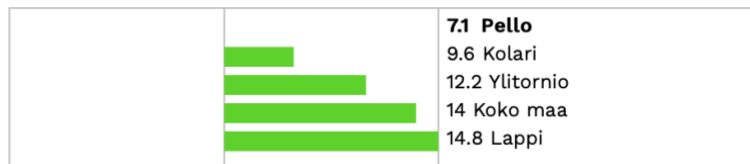
Muutos

-8.97
2020 - 2021

Suunta

Vertailu

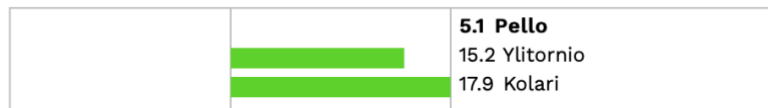
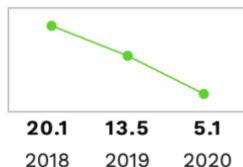

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Nuorisotyöttömien määrä on laskenut edelleen.

Toimeentulotukea saaneet 18–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

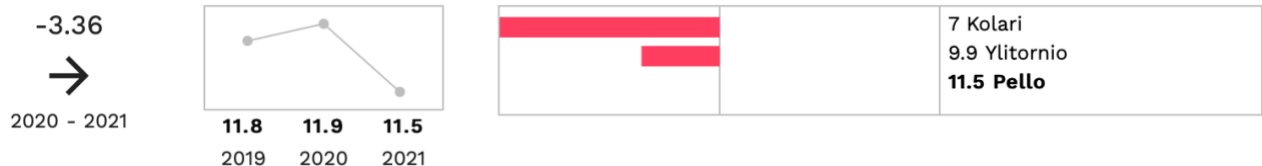
-62.22
2019 - 2020

Toimeentulotukea saavien nuorten määrä on laskenut edellisvuosista.

Työkyvyttömyyseläkettä saavien osuus 16–64-vuotiaista %

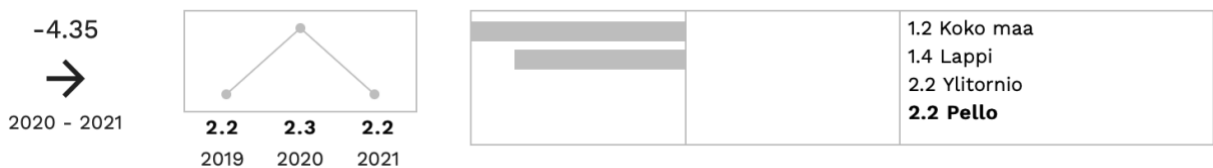
Työkyvyttömyyseläkkeen saaminen ilmaisee pitkäaikaista tai pysyvää työkyvyttömyyttä. Yleisimmät sairausryhmät sen taustalla ovat mielenterveyden häiriöt ja tuki- ja liikuntaelinten sairaudet, yksittäisistä sairauksista depressio ja selkäsairaudet. Työkyvyttömyys ilmentää vain osin sairastavuutta, sillä eläkkeelle hakeutumiseen vaikuttaa myös mm. henkilön taloudellinen tilanne ja työttömyys. Sairauksien esiintyvyyden tarkasteluun työkyvyttömyyseläkkeet soveltuvat siten vain varauksin.

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Työkyvyttömyyseläkettä saavien osuus 16–64-vuotiasta on laskenut.

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien määrä on laskenut.

Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 18–20-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Lastensuojelun avohuollon 18–20-vuotiaiden asiakkaiden osuus on kasvanut.

Alioikeuksissa tuomitut 15 vuotta täyttäneet henkilöt / 1 000 vastaavan ikäistä (vuoden 2021 tietoja ei ole käytössä)

Lukuihin sisältyvät henkilöt, jotka on käräjäoikeuksissa tuomittu rangaistukseen tai jätetty syyllisenä rangaistukseen tuomitsematta (henkilön rikosasiaratkaisussa on ainakin yksi syyksi luettu rikos) ja joilla oli tuomitsemisvuoden viimeisenä päivänä kotikuntalain mukainen kotikunta Suomessa.

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Alioikeuksissa tuomitujen 15-vuotta täyttäneiden henkilöiden määrä on hieman noussut. Vertailussa lähialueeseen Pellon tulos on kuitenkin kaikkein pienin.

Kunnan nuorisopalvelut

Nuorisotoimen nettokäyttömenot olivat vuonna 2021 123 000 € (0,44 % budjetista) – 209 € / nuori. Kunnan etsivä nuorisotyö tavoitti vuonna 2021 **6 nuorta** ja oli yhteydessä **12 nuoreen** (vuonna 2020 7 nuorta tavoitettiin, 7 oltiin yhteydessä).

Pellon kunnan palvelut nuorille vuonna 2021:

Vertailu 2019

Palvelu (2021)	Pello	Vertailu 2019
Avoim nuorisotyö / yhteisöllinen nuorisotyö		
Nuorisotalot tai muut nuorille avoimet tilat	✓ Saatavilla	✓ Saatavilla
Nuorisotilojen ”avoimet nuorten illat” -toiminta	✓ Saatavilla	✓ Saatavilla
Avoim pienryhmä- tai kerhotoiminta	✓ Saatavilla	-
Digitaalinen nuorisotyö / verkkonuorisotyö	en osaa sanoa	✗ Ei saatavilla
Nuorten tieto- ja neuvontatyö	✗ Ei saatavilla	✗ Ei saatavilla
Nuorille järjestetyt koulutukset ja tiedotustilaisuudet	✗ Ei saatavilla	✗ Ei saatavilla
Kansainvälinen nuorisotyö	✗ Ei saatavilla	✗ Ei saatavilla
Leiritoiminta	✓ Saatavilla	✓ Saatavilla
Kohdennettu ja erityisnuorisotyö		
Etsivä nuorisotyö	✓ Saatavilla	✓ Saatavilla
Katutyö tai jalkautuva nuorisotyö	✓ Saatavilla	✗ Ei saatavilla
Ohjaamon palvelut	✗ Ei saatavilla	✗ Ei saatavilla
Nuorten työpajat	-	✓ Saatavilla
Pienryhmätoiminta	✗ Ei saatavilla	✗ Ei saatavilla
Monikuluttuainen nuorisotyö	✗ Ei saatavilla	-

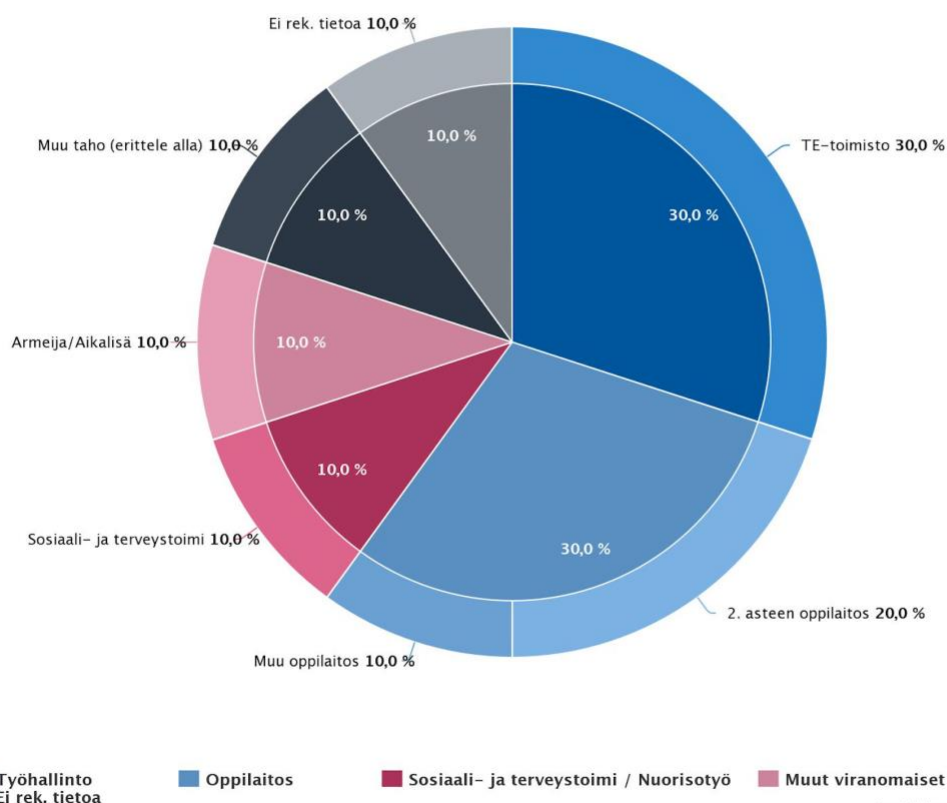
Yksilöohjaus	✗ Ei saatavilla	✓ Saatavilla
Nuorisotyö koulussa		
Nuorisotyö peruskouluissa	✗ Ei saatavilla	-
Nuorisotyö peruskoulun ja toisen asteen nivelvaiheessa	✗ Ei saatavilla	-
Nuorisotyö toisen asteen oppilaitoksissa	✗ Ei saatavilla	-
Osallisuustoiminta ja yhteiskunnallinen nuorisotyö		
Nuorisojärjestöjen tukipalvelut	✗ Ei saatavilla	✗ Ei saatavilla
Nuorten vapaiden toimintaryhmien tukipalvelut	✗ Ei saatavilla	✗ Ei saatavilla

(Lähde: Nuorisotilastot)

Nuorten työpajoihin ohjautuminen

Mitä kautta valmentautujat ovat ohjautuneet työpajalle?, nuoret

Pellon kunta – Nuorten valmennuspalvelut (n=10)

Nuorten työpajoihin ohjaututtiin eniten TE-toimiston kautta. Koska henkilöitä 5 tai vähemmän, ei tietoja valmentautuvien sijoittumisesta työpajan jälkeen yksityisyyssuojasyistä voida julkaista.

TYÖIKÄISET

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15–49-vuotiaat (vuoden 2021 tietoja ei ole käytössä)

Indikaattori ilmaisee perusterveydenhuollon avohoidon lääkärin 15–49-vuotiaiden potilaiden määrän vuoden aikana suhteutettuna tuhanteen vastaavan ikäiseen. Potilaat ovat voineet käydä terveyskeskusten äitiysneuvolassa, lastenneuvolassa, perhesuunnitteluneuvolassa, kouluterveydenhuollossa, opiskelijaterveydenhuollossa, työterveyshuollossa, kotisairaanhoidossa, mielenterveyshuollossa sekä muussa avohoidossa (erilaiset vastaanottokäynnit, terveystarkastus- ja seulontakäynnit sekä käynnit, jotka liittyvät terveydentilan selvittämiseen, esim. lääkärintodistukset). Yhdellä potilaalla saattaa olla useampia käyntejä vuoden aikana.

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäyntien määrä on laskenut 15–49-vuotiaiden osalta.

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50–64-vuotiaat (vuoden 2021 tietoja ei ole käytössä)

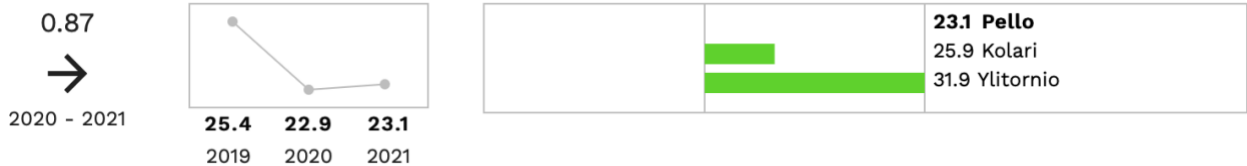

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäyntien määrä 50–64-vuotiaiden osalta on laskenut.

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25–64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25–64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä -indikaattori ilmaisee mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25–64-vuotiaiden osuuden vastaavanikäisestä väestöstä. Väestösuhteutuksessa on käytetty Kelan vakuutettua väestöä.

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25–64-vuotiaiden osuus on hieman noussut.

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat

Indikaattori ilmaisee työkyvyttömyyseläkettä vuoden lopussa saaneiden 25–64-vuotiaiden osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä.

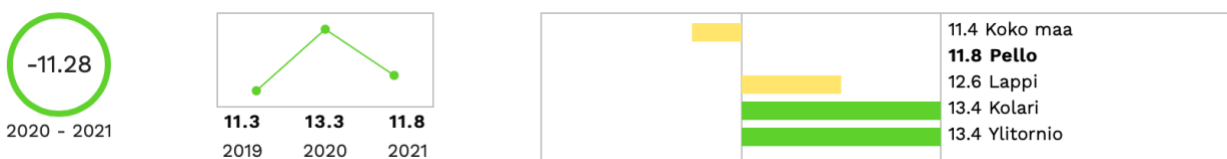
(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Työkyvyttömyyseläkettä saavien 25–64-vuotiaiden osuus on laskenut.

Työttömien osuus työvoimasta %

Työttömänä pidetään työnhakijaa, joka ei ole työsuhteessa eikä työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitettulla tavalla työllisty päätoimisesti yritystoiminnassa tai omassa työssään ja joka ei ole työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitettu päätoiminen opiskelija.

Työttömänä pidetään myös työsuhteessa olevaa, joka on kokonaan lomautettu (03) tai jonka säännöllinen viikoittainen työskentelyaika on alle 4 tuntia.

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Työttömien osuus työvoimasta on laskenut. Verrattuna ympäröiviin kuntiin työttömien osuus on myös pienempi.

Työhyvinvointi

Pellon kuntakonsernissa mitataan vuosittain henkilöstön kokemusta työhyvinvoinnista työhyvinvointikyselyllä. Vuonna 2021 otettiin käyttöön yhdessä *Tuottavuutta ja hyvinvointia Jokivarteen* -hankkeen muiden osallistujakuntien kanssa yhteinen työhyvinvoinnin mittari, josta saadaan työelämän laadun indeksi (QWL). Mittari on linjassa aiempien kyselyjen mittareiden kanssa. Kyselyyn vastasi koko kuntakonsernin henkilöstöstä 222 vastaajaa, jolloin vastausprosentti oli 63 %. QWL-indeksi oli koko kuntakonsernissa 58,6 %. Vastaava

luku laskettiin myös edellisen vuoden kyselystä, mutta vain kuntaorganisaation osalta. Vastaava indeksi vuodelta 2020 oli 57,5. Työhyvinvointia on mitattu asteikolla 1–5.

	Keskiarvo 2021	Keskiarvo 2020	Keskiarvo 2019
Keskiarvo 1–5	3,3	3,7	3,59

(Lähde: Pellon kunnan työhyvinvointikysely)

Pellon kunnan työhyvinvoinnin mittarin keskiarvo on hieman laskenut.

Pellon kunta oli mukana neljässä eri työhyvinvointihankkeessa vuonna 2021. Merkittävin edelleen jatkuva hanke on *Tuottavuutta ja hyvinvointia Jokivarteen* -hanke, jossa kunnalla on oma kehittäjätyöntekijä. Hankkeessa kehitetään yhteistyössä Jokivarren kuntien kanssa hyvinvointijohtamisen käytäntöjä ja jokapäiväistä työskentelykulttuuria edistämällä työhyvinvointia laaja-alaisesti ja pitkäjänteisesti. Lisäksi kunta oli mukana seuraavissa muissa työhyvinvoinnin hankkeissa:

- *Tuottavuutta ja hyvinvointia toimistotyötä kehittämällä* -hanke, jossa luodaan kuntien yhteinen visio ja raamit tulevaisuuden toimistotyölle ja rakennetaan sen pohjalta kuntien yhteinen toimistotyön malli

- *Perheystävällinen hybridityön Lappi* -hanke, jossa kehitetään etätöiden käytäntöjä, etätöiden tekemisen edellytyksiä ja vahvistetaan Lapin brändiä etätöiden edelläkävijänä

- *Tekijöiden Lappi* -hankkeessa keskitytään kehittämään viranhaltijoiden ja luottamusmiesten keskinäisiä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja sekä kykyä sopeutua organisaatiomuutoksiin.

IKÄIHMISET

Säännöllisen kotihoidon piirissä olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (vuoden 2021 tietoja ei ole käytössä)

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Säännöllisen kotihoidon piirissä olleiden 75 vuotta täyttäneiden asiakkaiden osuus on kasvanut.

Omaishoidon tuen 65 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä

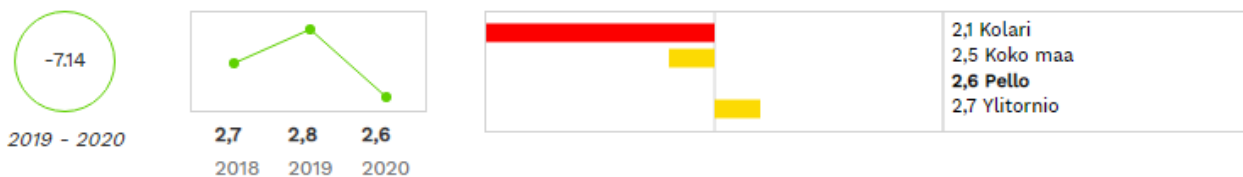
Omaishoidolla tarkoitetaan ikääntyneen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla. Omaishoidon tuki muodostuu hoidettavalle annettavista, hänen tarvitsemistaan palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista.

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Omaishoidon tuen 65 vuotta täyttäneiden hoidettavien osuus on kasvanut.

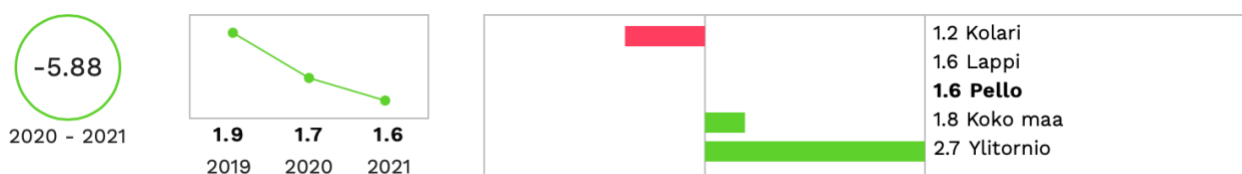
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettujen 65 vuotta täyttäneiden osuus

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettujen 65 vuotta täyttäneiden osuus on laskenut.

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

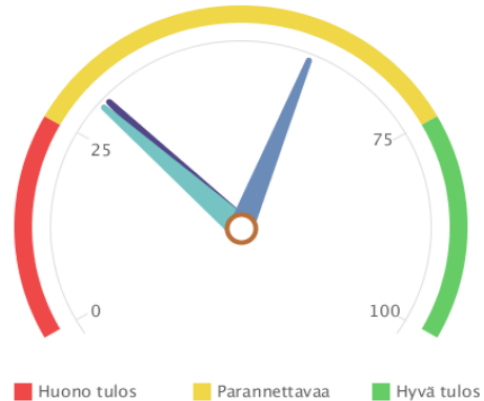
Täyttä kansaneläkettä saaneiden 65 vuotta täyttäneiden osuus on edelleen laskenut.

Pello 2021

Pello 2020

Pello 2020

- Kuntajohto
- Perusopetus
- Lukiokoulutus
- Ammatillinen koulutus
- Liikunta
- Perusterveydenhuolto
- Kulttuuri

Sairastavuus- ja kansantauti-indeksi (vuoden 2021 tietoja ei ole saatavilla)

Jokaiselle Suomen kunnalle on laskettu Kelan rekisteritietojen avulla indeksiluku, joka kertoo, miten tervettä tai sairasta väestö on suhteessa koko maan keskiarvoon (= 100). Kansantaukeilla tarkoitetaan sairauksia, jotka ovat yleisiä väestössä ja usein yleisiä kuolleisuuden aiheuttajia. Jokaiselle Suomen kunnalle on laskettu Kelan rekisteritietojen avulla indeksilukuja, jotka kertovat, kuinka yleisiä niin sanottujen kansantautien erityiskorvausoikeudet ovat suhteessa koko maan keskiarvoon (= 100).

Terveyspuntarin sairastavuusindeksi			Terveyspuntarin kansantaudit		
Vakiointi: Vakioitu			Vakiointi: Vakioitu		
Alue	Indeksi	Aika 2018	Alue	Kansantauti	Aika 2018
Kolari	Sairastavuusindeksi	112,7	Kolari	Kansantauti-indeksi	111,2
Pello	Sairastavuusindeksi	123,6	Pello	Kansantauti-indeksi	121,5
Ylitornio	Sairastavuusindeksi	115,0	Ylitornio	Kansantauti-indeksi	125,2

(Lähde: KELA)

Vuoden 2021 tietoja ei ole saatavilla, ja tiedot ovat edelleen vuodelta 2018.

Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta (vuoden 2021 tietoja ei ole saatavilla)

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit ovat laskeneet.

Yksityislääkärikäynneistä korvausta saaneiden osuus

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

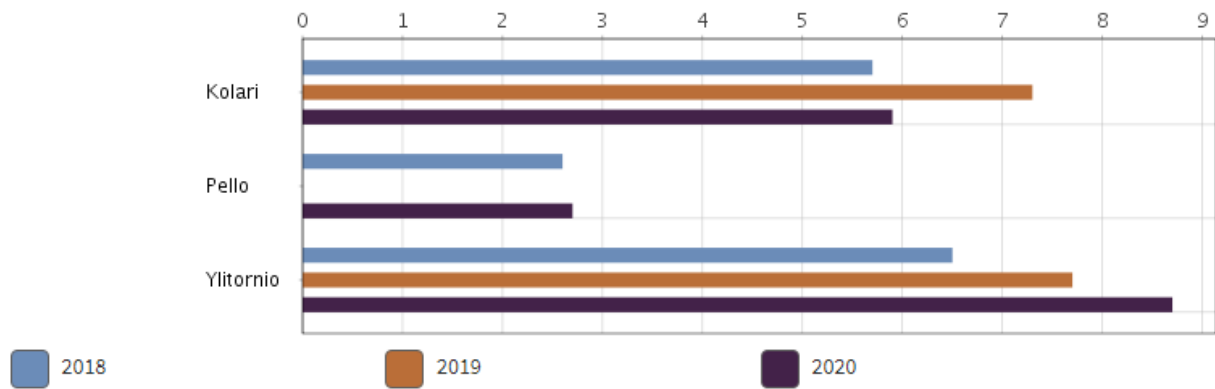
Yksityislääkärikäynneistä korvausta saaneiden osuus on laskenut.

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta (vuoden 2021 tietoja ei ole saatavilla)

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

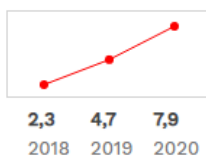
Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten määrä on hieman kasvanut, määrä on kuitenkin selvästi pienempi kuin ympäröivissä kunnissa tai koko maassa. Vertailussa ympäröivät kunnat 2018–2020:

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Poliisin tietoon tulleet eräät liikennerikokset / 1 000 asukasta

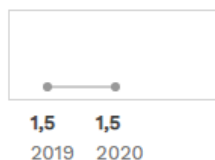
Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden eräiden liikennerikosten osuuden tuhatta asukasta kohti. Mukaan on laskettu seuraavat liikennerikokset: törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen, rattijuopumus, törkeä rattijuopumus, vesi-, ilma- tai junaliikennejuopumus, kulkuneuvon luovuttaminen juopuneelle, liikennejuopumus moottorittomalla ajoneuvolla ja kulkuneuvon kuljettamisen oikeudetta.

(Lähde: THL)

Poliisin tietoon tulleet rattijuopumustapaukset / 1 000 asukasta

0.00

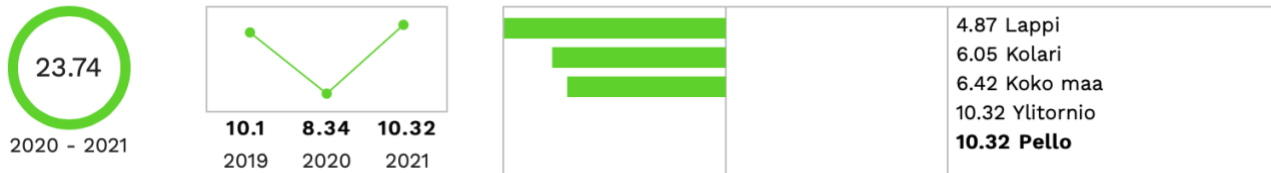
(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Liikennerikosten määrä on kasvanut, rattijuopumustapaukset sen sijaan ovat pysyneet samana. Vertailussa määrät ovat selvästi pienemmät kuin ympäröivien kuntien ja koko maan määrät.

VAPAA-AIKA

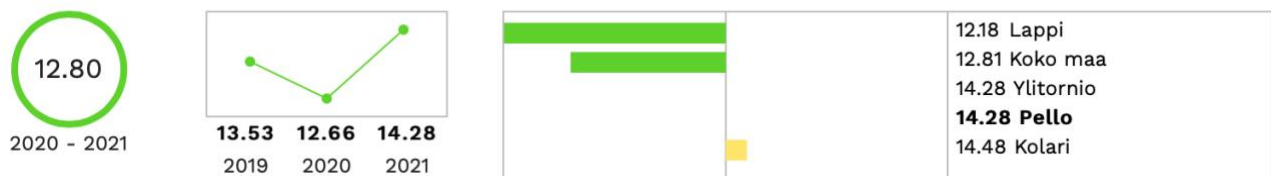
Kulttuuripalvelut

Kirjasto, fyysiset käynnit / asukasluku

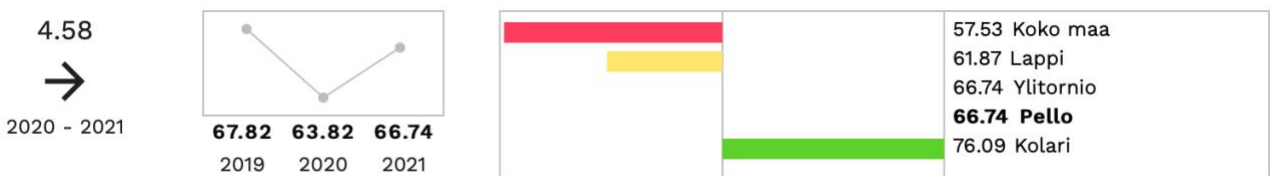
(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Kirjasto, kokonaislainaus / asukasluku

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Kirjasto, toimintakulut tilastovuonna / asukasluku

(Lähde: THL/Tilastokeskus)

Kirjaston toimintakulut ovat nousseet. Kirjaston käyntimäärät ja kokonaislainaus ovat Pellossa kasvaneet.

Liikuntapalvelut (vuoden 2021 tietoja ei ole käytössä)

Liikuntatoimen käyttökustannukset (€/asukas)

(Lähde: THL)

Liikuntatoimen käyttökustannukset ovat nousseet.

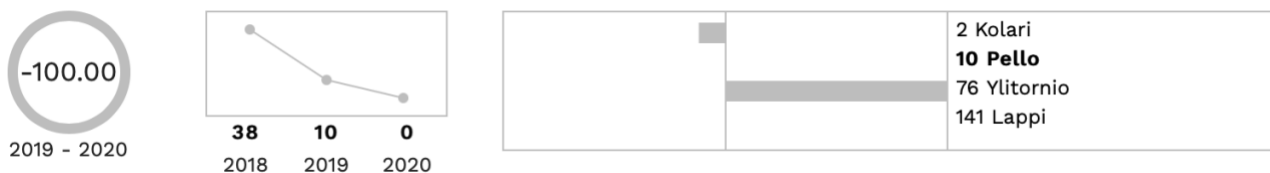
Liikuntapaikat

(Lähde: THL)

Liikuntapaikkojen määrä on pysynyt samana.

Liikuntatoimen investoinnit (€/asukas)

(Lähde: THL)

Liikuntatoimen investoinnit ovat laskeneet.

TIIVISTELMÄ

Talous ja elinvoima

Pellossa oli vuonna 2021 vakituisesti asuvia 3296 (vrt. Kolari 3989, Ylitornio 3830). Nettomuutto (tulomuuton ja kunnan lähtömuuton erotus) oli vuonna 2021 8.8. Huolimatta siitä, että kokonaisväkiluku on laskenut (kuolema/syntymä), on ihmisiä muuttanut alueelle enemmän kuin alueelta on muuttanut pois. Myös vertailu lähikuntien kanssa osoittaa Pellon positiivisen muuttoliikkeen.

Pellon väestörakenne on pysynyt edellisvuoteen verrattuna samantyyppisenä. Suurin, joskin edelleen hieman laskeva, ikäryhmä on 25-64-vuotiaat. Kasvua on tapahtunut yli 65-vuotiaiden ikäryhmissä. Alle 15-vuotiaiden ryhmä on kasvanut viime vuodesta yhden prosentin verran (9.4 % väestöstä). Asukasmäärä kasvoi edelliseen vuoteen (2019) verrattuna Rattosjärvellä ja Orajärvellä.

Käytettävissä olevat tulot ovat kasvaneet. Demografinen huoltosuhde on kasvanut. Sataa työkäistä kohti on 108,1 alle 15- ja yli 65-vuotiasta. Vertailussa muiden kuntien kanssa huoltosuhde on suurin Pellossa.

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Kunnan yleinen pienituloisuusaste on laskenut, kun taas lasten pienituloisuusaste on noussut. Lapsiperheiden osuus on Pellossa edelleen laskenut. Yhden vanhemman perheiden osuus lapsiperheistä jatkaa kasvuaan. Toimeentuloa saaneiden lapsiperheiden osuus on edelleen laskenut edellisvuodesta.

Ahtaasti asuvien asuntokuntien määrä on edelleen laskenut. Varhaiskasvatukseen osallistuneiden osuus on kasvanut ja lastenneuvolan käyntimäärät ovat laskeneet. Pellossa neuvolakäyntejä on kuitenkin huomattavan paljon enemmän kuin vertailukunnissa. Perusterveydenhuollon kouluterveydenhuollon käyntien määrä ovat sen sijaan kasvaneet.

Kouluterveyskysely toteutettiin vuonna 2021 ja tietoja kerättiin peruskoulun 4.–5. -luokilta, 8.–9. -luokilta sekä lukion 1. ja 2. luokilta.

79 % pellolaisista **4.–5.-luokkalaisista** kokee olevansa melko tai erittäin tyytyväinen elämäänsä, koko maassa näin kokee 85 %. Vuonna 2019 Pellossa 100 % koki tyytyväisyyttä elämään, koko maassa luku oli silloin 90 %. Koulunkäynnistä pitää 62 %. Verrattuna vuoteen 2019 muutos on ollut myönteinen, joskin pieni (61,5 % ->61,9 %). Jokaisella 4.–5. -luokkalaisella on vähintään yksi kaveri ja yhä useampi kokee tulevansa toimeen opettajien kanssa. Pellolaisista 4.–5.-luokkalaisista alle puolet (47 %) kokee osallistuvansa koulun asioiden suunnitteluun ja 43 % kokee olevansa tärkeä osa luokkayhteisöä. Kokemus kiusaamisesta on lisääntynyt, 57 % kokee ettei häntä ole kiusattu koulussa lainkaan, kun vuonna 2019 näin koki 77 %. Koko maan tasolla vastaava tulos vuonna 2021 on 65 %.

Yhä useampi (51 %) kokee voivansa keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista ja yhä harvempi kokee, ettei tiedä mistä apua voisi saada (20 %). 83 % harrastaa jotain vähintään yhtenä päivänä viikossa, vuonna 2019 luku oli 100 %. Terveystarkastus koetaan laadukkaasti toteutuvaksi, 57 % tulos ylittää koko maan tuloksen (52 %). Pellolaisista 4.–5.-luokkalaisista yhä useampi jättää aamupalan syömättä arkisin (33 %). Se on kuitenkin hieman parempi kuin koko maan tasolla tarkasteltuna (28 %). 21 % on kokenut fyysistä uhkaa, koko maassa luku on 14 %.

Pellolaisista **8.–9.-luokkalaisista** 68 % kokee olevansa melko tai erittäin tyytyväinen elämäänsä. Tulos oli vuonna 2019 86 %. 43 % pitää melko tai hyvin paljon koulunkäynnistä. Koko maan tasolla tulos on 57 %. Hieman yli puolet (52 %) kokee olevansa tärkeä osa luokkayhteisöä, mutta 12 % kokee ettei heillä ole yhtään läheistä ystävää. Vuonna 2019 näin koki 5 % pellolaisista 8.–9.-luokkalaisista.

20 % harrastaa omatoimisesti liikuntaa vapaa-ajalla vähintään kerran viikossa. Vuonna 2019 tulos oli 40 %. 24 % kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Koko maan tasolla tulos on 8 %. Kun vuonna 2019 11 % ilmoitti, ettei syö koululounasta päivittäin, on tulos nyt 43 %. Ylipainoisia on 30 % pellolaisista 8.-9. -luokkalaisista, vuonna 2019 tulos oli 15 %. Koko maan tasolla ylipainoisia on 8.–9.-luokkalaisista 18 %. Vähintään tunnin päivässä liikkuvien määrä on lisääntynyt (38 %), nousua on 16 % verran vuoteen 2019 verrattuna. 22 % kertoo kokeneensa fyysistä uhkaa, tulos oli vuonna 2019 11 % ja koko maan tasolla tulos on 14 %.

Riittämättömyyden tunteita on koettu vähemmän (21 %), koko maan tasolla tulos on 26 %. Pellolaisista 8.–9.-luokkalaisista 40 % kokee, että koulussa on mahdollisuus keskustella mieltä painavista asioista aikuisen kanssa, Kokemus kiusaamisesta on lisääntynyt. 64 % kokee, ettei häntä ole kiusattu koulussa lainkaan, kun vuonna 2019 näin koki 77 %. Koko maan tasolla vastaava tulos vuonna 2021 on 75 %. Oppimistaidoissa on hieman vähemmän vaikeuksia, muutosta vuoteen 2019 on 1 % verran (29 %).

Koska Pellon **lukiossa** on 10–19 vastaajaa, tuotetaan sanallinen tulkinta kouluterveyskyselyn ydintietosisällöstä vertailtuna lähialueeseen (Lappi).

Pellolaiset lukiolaiset pitävät koulunkäynnistä enemmän kuin lähialueen lukiolaiset. Verrattuna lähialueeseen, jonkin verran yleisempää on se, että pellolaiset nukkuvat arkisin alle 8 tuntia, kokevat enemmän koulu-uupumusta, käyvät enemmän kouluterveydenhuoltajalla muuten kuin terveystarkastuksen aikana, harjaavat hampaitaan harvemmin kuin kahdesti päivässä, kokevat kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta, kokevat terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Pellon lukion 1.–2.-luokkalaiset kokevat tarvitsevansa halvempia ehkäisy menetelmiä jonkin verran enemmän kuin lähialueen lukiolaiset.

Verrattuna lähialueeseen, pellolaiset lukiolaiset ovat jonkin verran vähemmän tyytyväisiä elämäänsä tällä hetkellä, he kokevat saavansa vähemmän opettajalta saatua välittävää ja oikeudenmukaista kohtelua ja näkevät jonkin verran vähemmän mahdollisena keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista. Muut tulokset eivät poikkea vertailussa lähialueeseen.

Nuoret ja nuoret aikuiset

Nuorten ja nuorten aikuisten osuus väestöstä on kasvanut. Pellossa oli vuonna 2021 588 0–28-vuotiasta (17.8 % väestöstä), Kolarissa 1025 ja Ylitorniolla 774. Käyttömenot nuorta kohden Pellossa oli 209 € (vuonna 2020 käyttömenot olivat 233 €).

Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorien määrä on hieman laskenut. Nuorisotyöttömien määrä on laskenut edelleen. Toimeentulotukea saavien nuorten määrä on laskenut edellisvuosista. Työkyvyttömyyseläkettä saavien osuus 16–64-vuotiasta on laskenut. Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien määrä on laskenut.

Lastensuojelun avohuollon 18–20-vuotiaiden asiakkaiden osuus on kasvanut. Alioikeuksissa tuomittujen 15-vuotta täyttäneiden henkilöiden määrä on hieman noussut. Vertailussa lähialueeseen Pellon tulos on kuitenkin kaikkein pienin. Nuorisotoimen nettokäyttömenot olivat vuonna 2021 123 000 € (0,44 % budjetista) – 209 € / nuori. Kunnan etsivä nuorisotyö tavoitti vuonna 2021 6 nuorta ja oli yhteydessä 12 nuoreen (vuonna 2020 7 nuorta tavoitettiin, 7 oltiin yhteydessä). Nuorten työpajoihin ohjaututtiin eniten TE-toimiston kautta. Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäyntien määrä on laskenut 15–49-vuotiaiden osalta.

Työikäiset

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäyntien määrä 50–64-vuotiaiden osalta on laskenut. Mielenperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25–64-vuotiaiden osuus on hieman noussut. Työkyvyttömyyseläkettä saavien 25–64-vuotiaiden osuus on laskenut. Työttömien osuus työvoimasta on laskenut. Verrattuna ympäröiviin kuntiin työttömien osuus on myös pienempi.

Pellon kunnan työhyvinvoinnin mittarin keskiarvo on hieman laskenut. Pellon kunta oli mukana neljässä eri työhyvinvointihankkeessa vuonna 2021.

Ikäihmiset

Säännöllisen kotihoidon piirissä olleiden 75 vuotta täyttäneiden asiakkaiden osuus on kasvanut. Omaishoidon tuen 65 vuotta täyttäneiden hoidettavien osuus on kasvanut. Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettujen 65 vuotta täyttäneiden osuus on laskenut. Täyttä kansaneläkettä saaneiden 65 vuotta täyttäneiden osuus on edelleen laskenut.

Kaikki ikäryhmät

Vuoden 2021 terveystietojen tietoja ei ole saatavilla, ja tiedot ovat edelleen vuodelta 2018. Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit ovat laskeneet. Yksityislääkärikäynneistä korvausta saaneiden osuus on laskenut. Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten määrä on hieman kasvanut, määrä on kuitenkin selvästi pienempi kuin ympäröivissä kunnissa tai koko maassa. Liikennerikosten määrä on kasvanut, rattijuopumustapaukset sen sijaan ovat pysyneet samana. Vertailussa määrät ovat selvästi pienemmät kuin ympäröivien kuntien ja koko maan määrät.

Vapaa-aika

Kirjaston toimintakulut ovat nousseet ja samalla kirjaston käyntimäärät ja kokonaislainaus ovat Pellossa kasvaneet. Liikuntatoimen käyttökustannukset ovat nousseet ja investoinnit ovat laskeneet. Liikuntapaikkojen määrä on pysynyt samana.

HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN ERILLISOHJELMAT JA - SUUNNITELMAT

[Lapin liikenneturvallisuuksuunnitelma 2019–2023](#)

[Pellon kunnan päihdehaittojen ehkäisyn toimintaohjelma ja savuton kunta –toimintamalli 2020](#)

[Työsuojelun toimintaohjelma 2022–2025](#)

[Suunnitelma lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi 2008](#)

[Varhaiskasvatuksen toimintavuosisuunnitelma 2020–2021](#)